

Ook Nijkerk ontkomt niet aan bijstellen begroting

Het college van B&W heeft 23 mei jl. de voorjaarsnota 2019 aangeboden aan de raad. Deze nota is de basis voor de begroting voor 2020-2023. De gemeente wordt geconfronteerd met minder inkomsten en hogere uitgaven op een aantal zaken waar zij zelf nauwelijks of geen invloed op heeft. Daarnaast vindt het college het noodzakelijk om te investeren in een goede gemeentelijke dienstverlening voor het groeiend aantal inwoners. Dat past niet meer in de beschikbare financiële middelen. Daarom stelt het college voor om de begroting bij te sturen. Deels door de uitgaven te verminderen met maatregelen waar de inwoners zo min mogelijk van merken. Deels lijkt het onontkoombaar om de huidige lage lokale lasten ter discussie te stellen.

Het college is een jaar aan de slag. Een jaar waarin veel is ondernomen en ontwikkeld en een jaar dat tegelijk ook voortborduurde op voorgaande collegeperiodes. Doen we het nog goed voor onze inwoners en partners, zijn we als organisatie nog goed toegerust op de groeiende taken en wat komt er nog op ons af waar we rekening mee moeten houden? Vragen die het college zich stelt bij de beleidskeuzes die zij maakt.

Een gemeente in ontwikkeling

De gemeente Nijkerk is in ontwikkeling, zowel buiten als binnen. Het aantal inwoners groeit, er wordt een groeiend beroep gedaan op hulp binnen het sociaal domein, dat nog volop in transformatie is. Op economisch gebied neemt, door de aantrekkende economie, de gevraagde inzet van de gemeente toe. Er ligt een opgave op het gebied van duurzaamheid en de ruimtelijke ontwikkelingen op het gebied van wonen zijn flink. Veel ontwikkelingen die één ding gemeen hebben: de goede dingen op een goede manier blijven doen, vraagt extra inspanning vanuit de gemeente. Tegelijk heeft de gemeentelijke organisatie zelf de afgelopen jaren voor veel veranderingen gestaan. De organisatie is anders vormgegeven en is op een andere manier gaan (samen)werken met de samenleving.

Wim Oosterwijk, wethouder financiën: *'Kunnen we in de huidige tijd, met de huidige opgaves, onze inwoners goed en efficiënt van dienst zijn en blijven? Kunnen we ons sociale gezicht nog steeds voldoende inhoud geven? Om die vragen te beantwoorden hebben we alle ontwikkelingen die op ons als gemeente afkomen en onze eigen organisatie kritisch bekeken. Onze inwoners, hun welzijn en woon- leef- en werkplezier staan daarbij centraal. We zien dat het op een aantal vlakken beter moet en kan. Dan moeten we nu wel bijsturen en de consequenties daarvan onder ogen zien. Dat geldt ook voor de financiële gevolgen. Om de kosten daarvan te dekken, zijn maatregelen nodig. Helaas lijken hogere gemeentelijke lasten onvermijdelijk.'*

In de voorjaarsnota 2019 wordt de financiële stand van zaken van de gemeente Nijkerk geschetst, een verwacht tekort toegelicht en vooruit gekeken naar de programmabegroting die in het najaar aan de raad wordt aangeboden. Ook wordt in grote lijnen aangegeven hoe het tekort eventueel gedekt kan worden. In juli ligt de voorjaarsnota ter besluitvorming in de gemeenteraad en gaan college en raad erover in gesprek.

Organisatie analyse

Om de goede dingen te doen, en deze goed te doen, is een adequate en efficiënte gemeentelijke organisatie nodig. Omdat het college graag duidelijk wil hebben of de gemeente inderdaad zo functioneert, is onlangs een organisatieanalyse afgerond. Deze analyse laat zien dat doorontwikkeling en versterking van de organisatie nodig is. De doorontwikkeling richt zich vooral op meer coördinatie, de versterking betreft vooral het versterken van basisfuncties in de organisatie zoals bijvoorbeeld ICT,

bedrijfsvoering, HRM, etc. Basisfuncties die de medewerkers die direct voor de inwoners bezig zijn, goed laten functioneren. Om de inwoners, partners en ondernemers beter van dienst te kunnen zijn, is een investering in de gemeentelijke organisatie nodig.

Sociaal Domein

Binnen het sociaal domein is de afgelopen jaren veel veranderd doordat de gemeente er veel taken bij heeft gekregen. Inwoners weten de gemeente steeds beter te vinden met een hulpvraag. Deze ontwikkelingen zijn goed merkbaar in de organisatie. Net als vele andere gemeenten heeft ook Nijkerk te maken met hogere uitgaven voor jeugdhulp. Het aantal jongeren dat jeugdhulp krijgt, is redelijk stabiel, maar de hoeveelheid hulp en/of de zwaarte van de hulp neemt toe. Ook het aantal aanvragen binnen de WMO en voor minimaregelingen groeit structureel, dit is een landelijke trend. Om de kosten zoveel mogelijk in de hand te houden zet de gemeente vooral in op preventie en regie. Hierdoor kan zwaardere en duurdere zorg voorkomen worden. Of de geleverde zorg helpt, door de juiste organisatie wordt gegeven en waar en wanneer minder dure zorg mogelijk is, wordt kritisch(er) bekeken. Hier gaan de kosten voor de baat uit: door eerst te investeren worden de kosten op langere termijn beter beheersbaar.

Samen aan Zet

De voorgaande jaren hebben samenleving en gemeente, onder de noemer Samen aan Zet, intensief met elkaar gesproken over de vormgeving van het beleid. De projecten en voorstellen van Samen aan Zet zijn geëvalueerd. Een deel is inmiddels afgerond of geland in bestaand werk of beleid. Sommige voorstellen stagneren in de uitvoering, andere voorstellen komen niet tot uitwerking of zijn al meerdere malen afgefallen bij een eerdere afweging. Deze voorstellen krijgen geen vervolg als apart project en de daarvoor bestemde budgetten worden opgeheven. Wel kunnen de oorspronkelijke ideeën betrokken worden bij te ontwikkelen beleid of activiteiten. Uitgangspunt blijft dat de gemeente en samenleving samen optrekken.

Tekort en dekkingsrichting

De financiële gevolgen van de geschetste ontwikkelingen en voorstellen leiden tot een structureel begrotingstekort van 3 miljoen euro. Bij het kiezen van de financiële dekking hiervoor wordt eerst bekeken welke zaken scherper gebudgetteerd kunnen worden. Ombuigingen zijn een volgende dekkingsmogelijkheid. Onder andere binnen het sociaal domein kan worden bespaard door nog beter te kijken naar de beste oplossing voor specifieke hulpvragen. Ook het beperken van aanbod en nog efficiënter werken draagt bij. De last die een inwoner van de ombuigingen ervaart, wordt zo laag mogelijk gehouden. Daarnaast ontkomt het college er niet aan om een verhoging van OZB voor te stellen. Ook mét deze voorgestelde verhoging blijft Nijkerk behoren tot de gemeenten waar de lokale lasten laag zijn.

Met deze bijstellingen denkt het college een goed afgewogen nieuw evenwicht te realiseren tussen het gemeentelijk kwaliteits- en voorzieningenniveau en de financiën. Hierdoor kunnen inwoners blijven rekenen op een fijn woon-, leef- en werkklimaat. Ook wordt het sociale gezicht bewaard. De inwoners verdienen dat en daar maakt het college zich hard voor.